

Prológus

M

ost, hogy könyv formájában az olvasó elé tárom Carter kapitány különös kéziratát, úgy vélem, érdeklődésre tarthat számot az a néhány szó, amelyet erről a figyelemreméltó személyről ejthetek.

A Carter kapitánnyal kapcsolatos első emlékeim abból a néhány hónapból származnak, amelyeket apám virginiai házában töltött el, közvetlenül a polgárháború kirobbanása előtt. Gyermek voltam még, ötéves kisfiú, mégis nagyon jól emlékszem a magas, sötét hajú, sima arcú, atletikus termetű férfira, akit egyszerűen Jack bácsinak szólítottam.

Jack bácsi szinte mindig nevetett, s ugyanazzal a jókedvvel és élvezettel vetette bele magát a gyerekek játékaiba, amivel a vele azonos korú férfiak és hölgyek által kedvelt időtöltésekbe. Az is előfordult, hogy egy-egy

órácskát a nagyanyám társaságában üldögélt, és azokat a történeteket mesélte, amelyekben különös, vad élete során a világ különböző részein volt része. Valamennyien szerettük őt, a rabszolgáink pedig valósággal imádták a földet, amelyet a lába érintett.

Az emberi faj kiváló, valóban pompás példányát láthattuk benne: jó két hüvelykkel magasabb volt hat lábánál, a válla széles, a csípője keskeny, a tartása, a mozgása pedig olyan, mint a képzett, tapasztalt harcosoké. Az arca szabályos volt, a vonásai tiszták. Fekete haját rövidre vágatta. Acélszürke szeme elárulta, erős és becsületes ember, akinek a lelke tele van tűzzel és erővel. A modora tökéletes volt, mindig olyan udvariasan viselkedett, ahogy az egy nemesi származású, déli úriember-től elvárható.

Kiváló lovas volt, különösen a hajtóvadászatokon jeleskedett; tudásának, ügyességének még nálunk, a pompás lovasok hazájában is csodájára jártak az emberek. Gyakran hallottam, hogy apám óva inti a vakmerőségtől, ám ő csak nevetett ezen, és azt felelte, még nem jött világra az a ló, amelynek a hátáról leesve a nyakát szeghetné.

Amikor kitört a háború, elhagyott minket, és csak tizenöt-tizenhat évvel később látom őt újra. Váratlanul tért vissza, és én meglepetten láttam, hogy szemmel láthatólag egyetlen percet sem öregedett, se külsőleg, se belső tulajdonságai tekintetében nem változott meg. Társaságban ugyanolyan kedves, vidám fickó volt, mint régen, ám amikor azt hitte, egyedül van, gyakran órákon át ült mozdulatlanul, maga elé bámulva. Ilyenkor vágyódás és reménytelenség tükröződött az arcán. Éjjelente gyakran az

eget nézte. Erre a szokására csak évekkel később talál-
tam magyarázatot, miután elolvastam a feljegyzéseit.

Elmondta, hogy a háború utáni időszakban jobbára Arizonában élt, és bányászattal foglalkozott. Azt állította, hogy sikeres volt a vállalkozása, és ezt azzal igazolta, hogy korlátlan mennyiségű pénzzel rendelkezett. Életének erről a szakaszáról nem volt hajlandó többet elárulni, senki előtt nem nyílt meg.

Körülbelül egy évig maradt velünk, azután New Yorkba ment, ahol vásárolt magának egy házat a Hudson partján. Évente egyszer meglátogattam; mindig felkerestem őt, amikor üzleti úton voltam New Yorkban. (Akkoriban egy virginiai vegyesbolt-hálózatot üzemeltettünk apámmal.) Háza meglehetősen kicsi volt, de gyönyörű, a folyó mellett, egy szirten állt. Egyik utolsó látogatásom során, 1885 telén megfigyeltem, hogy Carter kapitány rengeteg időt szentel az írásnak. Most már tudom, akkor állította össze az emlékiratait.

Akkor, azon a télen megkért, ha valami történe vele, vállaljam a hagyatéka kezelését. Kulcsot adott a dolgozószobájában álló széf egyik rekeszéhez; elmondta, ott fogom megtalálni a végrendeletét és néhány személyes instrukcióját. Megeskettett, hogy mindent úgy fogok végrehajtani, ahogy arra utasítást ad.

Aznap este, miután nyugovóra tértem, láttam őt az ablakomból. Ott állt a Hudson fölé nyúló szirt peremén, és széttárt karokkal úgy fordult az ég felé, mintha könyörögne valamiért. Arra gondoltam, imádkozik. Ezen elcsodálkoztam, mert úgy tudtam, nem tartozik a szigorúan vallásos emberek közé.

Néhány hónappal azután, hogy erről az utamról hazatértem, 1886. március 1-jén, úgy emlékszem, távira-

tot kaptam tőle, amiben arra kért, hogy haladéktalanul látogassam meg. A Carterek ifjabb generációjából mindig is ő volt a kedvencem, ezért sietve eleget tettem a kérésének.

1886. március 4-én reggel érkeztem meg a házától egy mérföld távolságban lévő kis vasútállomásra. Amikor megkértem a bérkocsiistálló tulajdonosát, hogy vitessen ki az úti célomhoz, azt felelte, hogy ha Carter kapitány barátja vagyok, akkor nagyon rossz híre van a számomra, mert a szomszédos birtokra vigyázó éjjeliőr éppen aznap reggel, nem sokkal hajnal után holtan találta a kapitányt.

Valamilyen érthetetlen oknál fogva a hír nem okozott nekem meglepetést. Késlekedés nélkül kimentem a birtokra, hogy megtegyem a holttesttel és a kapitány ügyeivel kapcsolatos intézkedéseket

A házban még ott volt az éjjeliőr, aki megtalálta a halottat, és ott volt a helyi rendőrfőnök meg néhányan a város lakói közül. Valamennyien a nem túl tágas dolgozószobában gyűltek össze. Az éjjeliőr megosztott velünk néhány részletet, elmondta, pontosan hogyan, milyen körülmények között talált rá a testre, amely abban a percben még egészen meleg volt. Carter kapitány a sziklafal peremének közelében, mindkét karját a feje fölé nyújtva feküdt a hóban. Amikor megmutatta nekem a pontos helyet, eszembe jutott, hogy korábban éppen ott láttam a kapitányt egy éjjel, amikor széttárt karokkal az ég felé fordult.

A holttesten nem találtak idegenkezűsége utaló nyomokat. A helybeli orvos segítségével a halottkém hamar megállapította, hogy a halál oka szívelégtelenség volt. Amikor egyedül maradtam a dolgozószobában, kinyitot-

tam a széfet, és kihúztam azt a fiókot, amit a kapitány korábban megmutatott nekem, mondván, hogy abban fogom megtalálni a nekem szánt utasításokat. Némelyik kérés meglehetősen furcsa volt, de amennyire tőlem tellett, mindent úgy tettem, ahogy a kapitány leírta.

Az volt a kívánsága, hogy szállítsák át a testét Virginiába, de ne balzsamozzák be előtte; azt kérte, hogy nyitott koporsóba fektessék, a koporsót pedig állítsák be abba a kriptába, amelyet korábban építtetett. (Később megtudtam, ennek a kriptának meglepően jó volt a szellőzése.) Külön megkért arra, hogy személyesen felügyeljem a műveletek elvégzését, gondoskodjam arról, hogy minden az utasításoknak megfelelően, és ha szükséges, akkor a legnagyobb titoktartás mellett történik.

Ami a birtokot illeti: a kapitány úgy rendelkezett, hogy a belőle származó teljes jövedelmet megkapom, méghozzá huszonöt éven keresztül, azt követően pedig rám száll a tulajdonjog. Utasított arra is, hogy a kéziratot (ezt a kéziratot), amit a levele mellett találok, tizenegy évig nem olvashatom el, és a halálát követő huszonegy éven belül nem hozhatom nyilvánosságra.

Azzal a kriptával kapcsolatosan is rendelkezett, ami- ben még mindig ott fekszik a teste: megparancsolta, hogy az ajtót egyetlen, hatalmas, aranyozott, rugós zárral lássák el, amelyet csakis és kizárólag belülről lehet kinyitni.

Tisztelettel:

Edgar Rice Burroughs

1

Arizona hegyei

Nagyon vén vagyok, de nem tudom, hány éves lehetek. Talán száz, esetleg több. Nem tudom megmondani, mivel sosem úgy öregedtem, mint mások. A gyermekkoromból egyetlen emléket sem őrzök. Amikor megpróbálom felidézni a múltamat, csak annyi jön elő, hogy mindig felnőtt férfi voltam, körülbelül harmincéves. Ma ugyanolyan a külsőm, amilyen negyven vagy még több évvel ezelőtt volt, mégsem érzem úgy, hogy örökké élhetek. Tudom, biztos vagyok benne, hogy egy nap utolér a valódi halál, amelyből nincs visszatérés, amelyet sosem követhet feltámadás. Nem tudom, miért kellene félnem a haláltól, hiszen már kétszer meghaltam,

és még mindig életben vagyok. A történetek ellenére ugyanolyan iszonnal tölt el a gondolata, mint azokat, akik még egyszer sem találkoztak vele. Úgy vélem, éppen e miatt a haláltól való rettegés miatt vált meggyőződésemmé, hogy én is halandó vagyok.

Ez a meggyőződés bírt rá arra, hogy leírjam életem és halálom érdekes szakaszainak történetét. Nem tudok magyarázatot adni a jelenségre, csupán annyit tehetek, hogy közzéteszem, mi történt egy hétköznapi szerencsevadászal, hogy megírom azoknak a különös eseményeknek a krónikáját, amelyeket az alatt a tíz év alatt éltem át, amíg holttestem felfedezetlenül hevert az egyik arizonai barlangban.

Ezt a történetet még sosem mondtam el, a kéziratomat nem láthatja halandó ember, míg át nem jutok az örökkévalóság birodalmába. Tudom, hogy az átlagos elmével rendelkezők sosem hiszik el azt, amit nem bírnak felfogni, és nem vágyom arra, hogy pellengérré állítson a közvélemény, a sajtó, esetleg az egyház is, és eszement hazugnak nevezzenek akkor, amikor én csupán pusztá tényeket közlök, amikor az igazságról írok – arról az igazságról, amelyet egy nap majd a tudomány hívei is kénytelenek lesznek fel- és elismerni. Azok az információk, amelyeket begyűjtöttem a Marssal kapcsolatban, és az a tudás, amelyet ebben a krónikában tárok a nyilvánosság elé, minden bizonnyal sokat fog segíteni testvérbolygónk rejtélyeinek megértésében. Rejtélyek, mondom, bár ezek számomra többé már nem azok.

A nevem John Carter, de a legtöbben Carter kapitányként ismernek. Virginiai vagyok. A polgárháború végén néhány ezer (konföderációs) dollár birtokosa, emellett egy már nem létező hadsereg egyik lovassági egységének

parancsnoka voltam. Egy olyan állam szolgálatában álltam, amely Dél reményeivel együtt semmivé foszlott. Nem voltak feljebbvalóim, nem volt vagyonom; nem számíthattam arra, hogy továbbra is meg tudok élni abból, amiből addig (nevezetesen: a harcból), ezért elhatároztam, hogy átmegyek délnyugatra, és aranyat keresve próbálom megtalálni a szerencsémet.

Közel egy éven keresztül együtt dolgoztam egy másik konföderációs tiszttel, James K. Powell kapitánnyal. Hihetetlenül szerencsések voltunk, és 1865 telének vége táján, számos megpróbáltatást és hosszú szűkölködést követően rábukkantunk egy olyan telésre, amelynek aranytartalma még a legvadabb álmainkat is felülmúlta. Powell, aki hivatását tekintve bányamérnök volt, kijelentette, hogy három röpke hónap alatt legalább egymillió dollár értékű ércet hozhatunk felszínre.

A felszerelésünk meglehetősen kezdetleges volt, ezért elhatároztuk, hogy egyikünk visszatér a civilizációba, ahol beszerzi a szükséges gépeket, és megfelelő számú embert toboroz. Úgy gondoltuk, csakis így kezdhetünk hozzá a valódi kitermeléshez. Mivel Powell ismerte a környéket, és ő tudta, hogy pontosan milyen gépekre, berendezésekre lenne szükségünk, úgy döntöttünk, hogy ő utazik. Az én feladatomban az volt, hogy szükség esetén, ha esetleg bekövetkezik az a nem túl valószínű esemény, hogy megjelenik a környéken valamilyen arany után kutató személy vagy társaság, kifejezésre juttassam a terület birtoklásával kapcsolatos igényeinket.

1866. március 3-án felpakoltuk Powell holmiját az egyik szamarunk hátára. A kapitány lóra kapott, elbúcsúzott tőlem, majd elindult lefelé, a völgy irányába, ame-

lyen mindenképpen keresztül kellett vágnia ahhoz, hogy megkezdhesse a tényleges utazást.

Az a reggel, amelyen Powell elindult, nagyjából olyan volt, mint a többi arizonai reggel: tiszta és gyönyörű. Sokáig figyelhettem lóháton ülő társamat és a teherhordó szamarat, ahogy óvatosan haladtak a lejtő alja, a völgy felé. A délelőtt folyamán még többször megpillantottam őt, amikor keresztülváltak egy-egy platószerű kiszögeléren vagy hegygerincen. Utoljára nagyjából délután három körül pillantottam meg Powellt, akkor, amikor a völgy túlsó oldalán belépett a hegyvonulat árnyékai közé.

Úgy fél órával később egészen véletlenül átnéztem a völgy másik oldalára, és meglepetten fedeztem fel három apró pontot, nagyjából azon a helyen, ahol utoljára láttam a barátomat és a két állatot. Nem szoktam ok nélkül, feleslegesen aggódni, de minél többször ismételtetem magamban, hogy Powell jól van, nem esett baja, hogy az a három pötty nem más, mint három antilop, esetleg három vadló, annál kevésbé voltam biztos a dologban.

Amióta a környékre értünk, egyetlen ellenséges szándékú indiánnal sem találkoztunk, ezért meglehetősen gondtalanná váltunk, már odáig jutottunk, hogy kétségbe vontuk azoknak a történeteknek a valóságtartalmát, amelyek mind arról szóltak, hogy ezek a veszedelmes vadak nagy előszeretettel portyáznak, követik a nyomokat, és élvezettel kínozzák halálra azokat a fehér embereket, akik esetleg a karmaik közé kerülnek. Tudtam, hogy Powell megfelelő fegyverekkel rendelkezik, és nagy tapasztalata van az indiánok elleni harcban, de mivel északon éveken keresztül éltem és harcoltam a sziúk között, azzal is tisztában voltam, hogy nem sok esélye van, ha mond-

juk összefut egy ravasz apacsokból álló portyázó csapat-
tal. Végül odáig jutottam, hogy már nem bírtam tovább
elviselni a feszültséget. Magamhoz vettem két Colt re-
volveremet és a karabélyomat, felcsatoltam két töltény-
övet, majd felültem a lovamra, és elindultam lefelé, ugyan-
azon az ösvényen, ahol reggel Powell haladt.

Amint leértem egy viszonylag sík területre, könnyű
vágásra fogtam a lovam. Így haladtunk egészen addig,
amíg a terepviszonyok ezt lehetővé tették. Alkonytájt az-
után rábukkantam egy olyan helyre, ahol más nyomok
csatlakoztak a Powell állatai által hátrahagyotthoz. Pat-
kolatlan lovak nyomait láttam, pontosabban: három pat-
kolatlan lóét. A jelek szerint vágattak.

Gyorsan követtem a nyomsort, de a sötétség hamaro-
san rákényszerített arra, hogy megvárjam a hold felkel-
tét. Közben alkalmat kaptam arra, hogy átgondoljam, va-
jon bölcs dolog-e folytatni az üldözést. Megfordult a fe-
jemben, hogy esetleg eltúlzom a veszélyeket, úgy visel-
kedem, mint valami hisztérikus feleség, és amikor vég-
re utolérem Powellt, gúnyos nevetés lesz erőfeszítéseim
jutalma. Természetesen sosem voltam túlságosan érzé-
keny lelkületű ember, így nem viselt volna meg, ha a ba-
rátom valóban kinevet, viszont a kötelességtudat min-
dig erős volt bennem, egész életem során, bárhová is ve-
tett a sors. Azt hiszem, éppen ennek, a kötelességtudat-
nak köszönhetem az addig három különböző országban
begyűjtött hivatalos elismeréseket, a kitüntetések, va-
lamint azt is, hogy megajándékozott a barátságával egy
idős és nagy hatalommal bíró császár, illetve több ki-
rály, akiknek a szolgálatában sokszor vált vérvörössé a
kardom.

Kilenc óra tájban a hold már elég fényesen világított ahhoz, hogy folytathassam utamat. Minden különösebb nehézség nélkül követni tudtam a nyomokat. Olyan sebességgel haladtam, mintha nappali világosságban sétálnék, sőt bizonyos helyeken ügetésre tudtam fogni a lovamat. Így ment ez egészen éjfélig, amikor eljutottam ahhoz a forráshoz, amely mellett a tervek szerint Powellnek tábort kellett volna vernie éjszakára. Engem is meglepett, hogy már elértem a helyet, ahol senkit sem találtam. Körbenéztem, de egyetlen olyan jelet, nyomot sem láttam, ami arra utalt, hogy valaki nemrég még itt táborozott.

Megállapítottam, hogy az üldöző lovasok (mert ekkor már biztos voltam abban, hogy üldözőkkel van dolgom) csak rövid időre álltak meg, éppen annyira, hogy vizet merítsenek a forrásnál, azután folytatták Powell követését. A barátom és az ismeretlen trió körülbelül ugyanolyan sebességgel haladt.

Ekkor már biztos voltam benne, hogy az üldözők apacsok, akik élve akarják elfogni Powellt, hogy aztán megkínózzák szerencsétlent, így elégítve ki démoni vágyaikat, ezért gyorsabb haladásra ösztökéltem a lovamat. Közben azért fohászkoztam magamban, hogy még azelőtt sikerüljön beéernem a vörös disznókat, hogy megtámadnák a barátomat.

Izgatott gondolatok zakatoltak a fejemben, de ezt a tépelődést hirtelen félbeszakította valami. Elöttem, meglehetősen nagy távolságra tőlem két lövés dörrent. Tudtam, hogy Powellnek szüksége van a segítségemre, ezért vágásra fogtam a lovamat, és felszáguldottam a keskeny és eléggé meredek hegyi ösvényen.

Körülbelül egy mérföldet tettem meg úgy, hogy bármiféle zajt hallottam volna. Az ösvény hirtelen beletorkollott egy viszonylag keskeny, sík és nyílt platóba, amely a hágó felső része közelében helyezkedett el. Egy szűk vízmosásból jutottam ki erre a területre. A szemem elé táruló látvány megdöbbenéssel és riadalommal töltött el.

A kis, sík területen indián sátrak fehérlettek. A tábor közepén körülbelül ötszáz vörös bőrű harcos gyűlt össze valami körül, amit nem láttam egészen jól. A figyelmüket annyira lekötötte ez a bizonyos valami, hogy engem nem vettek észre. Nagyon könnyen kihasználhattam volna a lehetőséget; megtehettem volna, hogy visszahúzódom a vízmosás sötétjébe, és elhagyom a környéket, ám ez a lehetőség akkor eszembe se jutott. Valójában csak utólag gondoltam rá, másnap, amikor már nem birtokolhattam a „hősies” jelzót, akkor sem, ha a történetem erre egyébként jogot adott volna.

Nem hiszem, hogy olyan anyagból gyúrtak, amilyenekből a valódi hősöket. Igaz, már több száz alkalommal szembenéztem a halállal, de egyetlen olyan esetet sem tudok példaként felhozni, amikor nem csak utólag, az események után néhány órával fogtam fel, hogy mit tettem, és mit tehettem volna. Azokban az esetekben, amikor tudat alatt rákényszerít valami arra, hogy megtegyem a kötelességemet, az elmém nem képes fárasztó és bonyolult mentális műveletek elvégzésére. Ez már sokszor gondot jelentett, de valójában sosem bántam, mert így fel sem merülhetett az a lehetőség, hogy gyáván viselkedjem.

Ebben az esetben is valahogy így történt. Biztos voltam benne, hogy Powell az, akire a vörösök figyelme ráterelődött. Fogalmam sincs, mi villant át az agyamon,

egyszer csak azon kaptam magam, hogy cselekszem. Egy pillanattal azután, hogy a jelenet kibontakozott a szemem előtt, előkaptam a revolvereimet, és lövöldözve, torkom szakadtából üvöltve nekirontottam az indián harcosokból álló seregnek. Mivel egyedül voltam, nem is folytathattam volna jobb taktikához. A vörösök meglepődtek, és hirtelen azt hitték, egy egész regimentnyi katona zúdult rájuk. Ennek megfelelően hátat fordítottak nekem, és szétugrottak, hogy magukhoz vegyék íjaikat és nyílvesszőiket, valamint a puskáikat.

Ahogy szétrebbentek, különös elégedettség áradt szét bennem, ugyanakkor a hatalmába kerített a düh. Az arizonai hold tiszta fényében ott feküdt Powell. A testéből nyílvesszők meredtek ki. Nem tudtam megállapítani, hogy él-e még, vagy már meghalt, de úgy éreztem, mindenképpen meg kell akadályoznom, hogy az apacsok megcsönkítsák. Akkor és ott nem láttam különbséget aközött, hogy egy élő mentek meg a haláltól, vagy egy halottat a megaláztatástól, mindenképpen ki akartam hozni őt onnan.

Odaugrattam mellé, lenyúltam a nyeregből, megmarkoltam a töltényövét, és felrántottam magam elé, hogy keresztben feküdjön a lovam hátán. Hátrapillantottam és megállapítottam, ha visszafordulnék és abban az irányban hagynám el a platót, ahonnan érkeztem, sokkal nagyobb kockázatot vállalnék, mint ha továbbvágatnék. Megsarkantyúztam a szerencsétlen hátast, és a nyílt területről átvágtattam a túlsó oldalon nyíló hágóhoz.

Az indiánok eközben rájöttek, hogy egyedül vagyok. Átkokat zúdítottak rám, nyílvesszőket és puskagolyókat lőttek ki az irányomba. A halálos lövedékektől az a tény mentett meg – vagyis csakis annak köszönhettem, hogy

sikerült beugratnom a körülöttünk álló hegyek által vetett árnyékok közé, mielőtt az ellenség szervezeten üldözőbe vehetett volna –, hogy gyorsan mozogtam, meg persze az, hogy holdvilágnál legfeljebb csak az átkokat lehet biztonsággal célra küldeni, halálos lövedékeket nem.

A lovam gyakorlatilag irányítás nélkül vágatott, mivel én sem ismertem jobban a hágón keresztülvezető ösvényt, mint ő. Így történhetett meg, hogy egy olyan szorosba jutottunk, ami a hegyek csúcsa felé vezetett, nem pedig keresztül a hágón, aminek a túlsó oldalán a biztonságos völgy terület el. Elképzelhető, hogy ennek a ténynek köszönhetem az életemet, és persze a következő tíz év során szerzett értékes tapasztalatokat, az átélt izgalmas kalandokat.

Először akkor villant át az agyamon, hogy talán rossz helyen járok, amikor feltűnt, hogy az engem üldöző vadak addig balról érkező üvöltözése egyre halkabbá válik. Arra a következtetésre jutottam, hogy ők balra vonultak tovább a plató szélén álló töredezett sziklaformációnál, aminél a lovam engem és Powell testét jobbra vitt. Ahogy kiértem a tőlem balra – és valamivel lejjebb – húzódó ösvényre néző kis kiszögellésre, még láttam, hogy a vadak eltűnnek az egyik szomszédos hegy oldalában. Tudtam, az indiánok hamar észre fogják venni, hogy rossz úton indultak el, visszahúzódnak, megkeresik a lovam nyomait, és a jobb oldali ösvényen folytatják az üldözést.

Előrébb jutottam valamivel, és egy megfelelőnek tűnő ösvényre értem, ami egy magas sziklafal mellett vezetett el. Egyenes volt, viszonylag széles, felfelé tartott és nagyjából abba az irányba vezetett, amerre igyekeztem. A jobb oldalon lévő sziklafal több száz láb magas volt; a bal oldalamon egy körülbelül ugyanolyan mély-

ségű, szinte függőleges szakadék tátongott, amelynek az aljában egy sziklaomlást fedeztem fel.

Körülbelül ötszáz yardnyit tettem meg ezen a keskeny ösvényen, amikor egy éles jobbos kanyart követően egy jókora barlang szájához jutottam. A nyílás magassága négy, szélessége három-négy láb lehetett. Az ösvény éppen előtte ért véget.

Időközben reggel lett, de a hajnal, ahogy az Arizonában lenni szokott, ezúttal is elmaradt; figyelmeztetés és előjelek nélkül lett világos. Leugrottam a nyeregből, leemeltem Powellt, lefektettem a földre. Megvizsgáltam; az élet leghalványabb szikráját sem sikerült felfedeznem benne. A kulacsomból vizet erőltettem halott ajkai közé, megmostam az arcát, dörzsölgetni kezdtem a kezét. Közel egy órán keresztül próbálkoztam, mire szembesülni tudtam a ténnyel, amit valójában már tudtam. Powell meghalt.

Nagyon kedveltem őt. Minden tekintetben alapos ember volt, elegáns déli úr, hűséges és önzetlen jó barát. Mélységes bánat uralkodott el rajtam, amikor felhagytam a felélesztésére tett szánalmas kísérletekkel.

Powell testét a sziklapárkányon hagyva bemásztam a barlangba, hogy szemügyre vegyem. Egy tágas termet találtam. Az átmérője száz, a magassága harminc-negyven láb lehetett. Simára kopott padlója és még néhány más jel arra utalt, hogy valamikor régen laktak benne. A hátsó része annyira beleveszett a sűrű árnyékokba, hogy nem tudtam megállapítani, csupán egyetlen teremből áll, vagy esetleg kapcsolódik hozzá még egy.

Miközben így vizsgálódtam, valami kellemes álomság vett erőt rajtam. Úgy gondoltam, ez az eredménye a hosszú és megerőltető lovaglásnak, a sok izgalomnak, a

harcnak és az üldözésnek. Viszonylagos biztonságban éreztem magam, mivel tudtam, hogy a barlang szájához vezető ösvényt akár egy hadsereggel szemben is védeni tudnám.

Nem sokkal később olyan álmos lettem, hogy alig bírtam ellenállni az erős kísértésnek, hogy végigheveredjek a barlang padlóján, és pihenjek pár percet. Természetesen tisztában voltam vele, hogy ezt nem tehetem meg, mivel vörös barátaim bármelyik pillanatban megérkezhetnek, és a kezeik között a biztos halál várna rám. Erőt vettem magamon, és elindultam a barlang kijárata felé, de alig tettem meg pár lépést, úgy tántorodtam neki a falnak, úgy csúsztam le a padlóra, úgy terültem el, mint ha részeg volnék.

2

A halott megszökik

Kellemes álmoság kerített a hatalmába, az izmaim ellazultak, és már éppen ott tartottam, hogy megadom magam a vágyaimnak és alszom egyet, amikor meghallottam a közeledő lovak zaját. Megpróbáltam talpra ugrani, de elborzadva fedeztem fel, hogy a testem nem engedelmeskedik az akaratomnak. Ekkor már kiszállt belőlem az álmoság, de nem bírtam megmozdulni – olyan érzésem volt, mintha kővé váltak volna az izmaim. Ez volt az a pillanat, amikor észrevettem a barlangot megtöltő ritkás ködöt. Hihetetlenül finom volt, csak a szabadba vezető nyíláson keresztül beáramló fénysugarakban lehetett látni. Valami gyenge, de szúrós szagot érez-

tem. Átfutott az agyamon, hogy esetleg valamilyen mérgező gáz gyakorol rám hatást, de nem igazán értettem, miként lehetséges, hogy moccanni ugyan nem bírok, de mentális képességeimet sikerült megőriznem.

Ott feküdtem a barlang szájában, ahonnan jó rálátásom nyílt az ösvénynek a sziklafalig terjedő szakaszára; egészen a kanyarulatig elláttam. A közeledő lovak zaja időközben megszűnt. Úgy véltem, az indiánok gyalogosan osonnak végig a kis sziklapárkányon, észrevétlenül akarják megközelíteni azt a kriptaszerű, kőfalú termet, ahol magatehetetlenül feküdtem. Emlékszem, már csak abban reménykedtem, hogy hamar végezni fognak velem; nem lelkesedtem volna azokért a dolgokért, amelyeket velem művelhettek volna, ha elragadja őket a vérszomj.

Nem kellett sokáig várnom, hogy meghalljam a közelségükre utaló neszeket. Egy harci fejdíszes, festécsíkos fej jelent meg óvatosan a szikla pereme mellett; vad tekintetű szem bámult az enyémben. Biztos voltam benne, hogy lát engem, mert a kora reggeli nap sugarai rám hullottak a barlang száján keresztül, ám a fickó ahelyett, hogy közelebb jött volna, mozdulatlanul állt, és csak bámult. A szeme kiguvadt, a száját eltátotta. Egy pillanattal később egy másik vadember arca jelent meg, azután előkerült a harmadik, a negyedik, az ötödik is. A nyakukat nyújtogatva próbáltak átlesni az első válla fölött, ugyanis a keskeny párkányon a társuk elállta előlük az utat. Minden egyes arcon a döbbenet és a félelem jeleit véltem felfedezni, de hogy mi váltotta ki belőlük ezeket az érzéseket, csak tíz évvel később tudtam meg. Biztos voltam benne, hogy a rám bámulókon kívül még jó né-

hány vadember gyűlt össze odakint, mivel a vezetőik hátrafordulva halk szavakat sziszegtek nekik.

Hirtelen valami halk, mégis határozott, nyögésre emlékeztető hang érkezett a hátam mögül, a barlang mélyéről. Ahogy eljutott az indiánok füléhez, azonnal sarkon fordultak, és páni félelemmel, elborzadva elmenekültek. Olyan nagy igyekezettel próbáltak elszökni a hátam mögül érkező, láthatatlan valami elől, hogy egyikük véletlenül lecsúszott a sziklapárkányról, és lezuhant a mélybe. Rövid ideig visszhangot vert a kanyonban a többiek vad kiáltozása, aztán hirtelen minden elcsendesedett.

A hang, ami elriasztotta a vadakat, nem ismétlődött meg, ennek ellenére tépelődni kezdtem, azt találgattam, milyen borzalmas lény ólálkodhat az árnyékok között, a hátam mögött. A félelem viszonylagos dolog, ezért az érzéseimet csak azokhoz tudom hasonlítani, amelyek korábban, hasonló vészhelyzetekben vettem erőt rajtam. Szegyenkezés nélkül kijelenthetem, hogy ha az, amit abban a néhány percben átéltem, azonos a valódi félelemmel, akkor Isten irgalmazzon a nyúlszívűeknek, mert az ő büntetésük nem más, mint éppen a gyávaságuk. Úgy vélem, egy olyan ember esetében, aki szinte egész életében, gyengének nem nevezhető testének minden csepp erejét latba vetve harcolt, nem nevezhető egyszerűen csak „félelmetesnek” az a hang, amit akkor hall, amikor a hátát az ismeretlen veszélyforrás felé fordítva, bénultan fekszik egy barlangban; az a hang, aminek hallatán csapatnyi vad apacs harcos úgy kezd menekülni, mint a birkanyaj, ha farkasfalkát lát.

Ezt követően néhányszor halk hangokat hallottam a hátam mögül – mintha valaki óvatosan mozgott volna a